

ABC

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Nieuzasadniona koncesja

(w) Świeżo weszło w życie rozporządzenie Ministra W. R. i O. P., udzielające „Wolnej Wszechnicy” w Warszawie prawa nadawania tytułu magistra nauk ekonomicznych i społecznych i magistra filozofii.

Ustrój szkolny w Polsce oparty jest w zasadzie na nauczaniu państwowem, jednakże zarówno w dziedzinie szkolnictwa powszechnego, jak średniego i wyższego, dopuszczane jest równoległe szkolnictwo prywatne. Zasada ta jest zupełnie słuszną. W kraju o takim niskim, jak Polska, dochodzie społecznym i o przewadze warstw społecznych bardzo ubogich, niemożliwe jest pozostawienie troski o szkolnictwo osobom prywatnym i zrzeszeniom społecznym. Państwo musi nie tylko kontrolować, ale i tworzyć szkolnictwo. Z drugiej strony jest również rzeczą wskazaną, aby zasadniczy plan szkolnictwa państwowego uzupełniano w miarę potrzeb i możliwości inicjatywą prywatną. Do decydowania, czy inicjatywa ta stoi na odpowiednim poziomie, powołano jest z natury rzeczy Ministerstwo Oświaty. Rzecz zasadnicza, przy tego rodzaju systemie, to ścisły obiektywizm, którym musi się kierować władza państwowa przy decydowaniu, czy prywatna uczelnia zasługuje na uznanie jej praw.

Jeżeli chodzi o Wolną Wszechnicę Polską, to istnieją wszelkie podstawy do mniemania, że poziom jej odbiega od poziomu wyższych uczelni państwowych. Jedyną rolę w tym względzie zarówno opinia profesorów wyższych uczelni, jak i samego ministerstwa. Ministerstwo miało więc przyznać szkole prawa udzielania tytułu magistra praw. Widocznie nie chciało, aby tytuł ten mógł uprawniać absolwentów Wolnej Wszechnicy do służby państwowej na stanowiskach, zastrzeżonych dla ludzi z wyższym wykształceniem prawniczym. Zezwolono jedynie na udzielanie szkole tytułu magistra nauk ekonomicznych i społecznych.

Wolna Wszechnica powstała w pierwszych latach niepodległości, jako impreza kół liberalnych, obawiających się, że t. zw. wolna myśl może nie mieć dostatecznego głosu na uniwersytetach. Impreza ta, trzeba stwierdzić obiektywnie, nie udała się. Jest więc rzeczą niewytłumaczoną, czemu Ministerstwo poszło po linii kompromisowej i przyznało Wolnej Wszechnicy polowiczną koncesję wydawania tytułów magisterskich.

Byłaby potrzebna reforma przepływu młodzieży przez szkoły wszelkich stopni. Natomiast reformy polegające na powiększaniu ilości zakładów, wydających tytuły naukowe, są zupełnie niecelowe.

Podróżuj samolotem

Negus staje na czele armji Bitwa pod Harrarem rozstrzygnie losy południowej Abisynji

RYM, 22. 10. (PAT). Według doniesień z Mogabitu, w bitwie pod Dagherei szczególną rolę odegrało lotnictwo, które z niewielkiej wysokości rzucało bomby i atakowało Abisyńczyków ogniem karabinów maszynowych. Bitwa, podczas której zerwała się gwałtowna burza, kierował osobiście gen. Graziani.

Armja gen. Graziani posuwa się w dwóch kierunkach — na Uesi Chaveli i na Harrar. Zdobyte Dagherei w kołach rzymskich uważane jest za fakt niezmiennie doniosły, ponieważ rejon Chaveli stanowi żyzną oazę na terytorjum wprost pustynnym.

Specjalni korespondenci dzienników włoskich potwierdzają zajęcie przez Włochów miejscowości Skillave, leżącej na południe od Gerlogubi.

ASMARA, 22.10 (PAT). Zajęcie przez Włochów w dniu wczorajszym ważnego punktu strategicznego Dagherei oraz fortu Burdodi otworzyło armji gen. Graziani drogę w kierunku Harraru. Armja ta posuwa się obecnie dwoma szlakami, a mianowicie wzdłuż rzeki Webi Szabeli oraz przez Dagherei wprost na Harrar. Straty poniesione przez Włochów podczas ataku na Dagherei są, według źródeł włoskich, bardzo małe.

Wywiady lotnicze

Na froncie północnym odbywają się jedynie loty wywiadowcze oraz uciążliwe zajęcia lotnicze. Ras Guga okazał się bardzo pożytecznym dla Włochów, udzielił im bowiem wielu cennych informacji o operacjach abisyńskich i o ludności.

W prowincji Tigre korpus gen. Santini zajął pozycje strategiczne na południe od Adigratu, korpus tubylecy pod wodzą gen. Pirzio - Birola okopuje się przed Entiscio, zaś korpus gen. Maravigna przed Aksum, na całym tym froncie żadnych większych operacji nie notowano, odbywają się jedynie bez przerwy wywiady lotnicze włoskie na całej linii od Assab do rzeki Setit na przestrzeni 1.300 km.

Cesarz wyjeżdża na front

PARYŻ, 22. 10. — Ze źródeł francuskich podają, że oddziały Rasa Kassa posuwają się nocami na północ i północno - wschód, w dzień zaś, w celu uniknięcia bombardowania przez samoloty włoskie, kryją się w górach.

Te same źródła podają z Addis Abeby o wymarszu, oddziałów gwardji cesarskiej do Desisie. Oddziałom tym towarzyszyły tysiące kobiet i dzieci aż do pierwszego etapu, mianowicie do szczytu góry Entono. Przy rozstaniu, zgodnie ze zwyczajami abisyńskimi, wznoszono rozdzierające okrzyki.

Gwardja składa się z wojska całkowicie nowoczesnego uzbrojenego. Żołnierze są umundurowani bez zarzutu, gwardja ma własne oddziały łączności, sanitarne i t. p. Wbrew tradycji wojska abisyńskiego, za gwardzistami nie ciągną na front żony z dziećmi.

W pałacu cesarskim czynione są ostatnie przygotowania do wyjazdu cesarza na front, co wywołuje olbrzymi entuzjazm wśród żołnierzy, gdyż według pojęć abisyńskich, wojna rozpoczyna się dopiero z chwilą, gdy cesarz staje na czele wojska.

Przeciwko rządowi angielskiemu i Lidze Narodów Gwałtowne wystąpienie Shawa w obronie misji cywilizacyjnej Włoch

LONDYN, 22.10. Bernard Shaw ogłasza w dzisiejszym „Times” list otwarty, w którym m. in. oświadcza:

„Jako człowiek cywilizowany, a poza tem również jako płacący podatki, pragnę zwrócić uwagę na pewien szczegół zagadnienia abisyńskiego, o którym zapomina się w obecnem wojennem podnieceniu. Aby jakkolwiek część kuli ziemskiej uczynić dostępną dla osiedli ludzkich i dla rozwoju społecznego na poziomie wyższym od życia ptaków i zwierząt, pierwszą materialną potrzebą stanowi po-

budowanie i utrzymywanie szosy, zaopatrzonej w wodę i stacje benzynowe.

Gdy tubylecy są dzikusami, zachodzi przykra konieczność przekonania ich, że za twórczą potęgą tych, którzy budują drogę postępują siły niszczycielskie, którym się oprzeć nieposob. Anglja podejmowała taką pracę na całym świecie i w ten sposób stworzyła Imperjum Brytyjskie oraz położyła fundamenty pod Stany Zjednoczone.

Włochy budują w Abisynji drogę, aby kraj skolonizować. Szczep

Danakilów czyni wszystko, co może, aby ten proces powstrzymać, zabijając tych, którzy ich drogi budują i tych, którzy ich bronią. Brytyjskie Foreign Office, reprezentowane przez min. Edena, usilnie nalega na Ligę Narodów, aby Liga pomogła Danakilom zabijać Włochów, celem powstrzymania budowy dróg i zmuszenia pokonanych Włoch do wycofania, pozostawiając prymitywne szczepy, triumfujące nad europejską cywilizacją.

Upraszczaając tę sytuację można powiedzieć, że albo nasze Foreign Office całkowicie oszalało albo też jest tak zaślepione imperialistyczną zazdrością, że jest raczej gotowe zrujnować Europę, aniżeli zezwolić na to, aby jakiekolwiek inne mocarstwo rozszerzyło swe imperjum choćby tylko o jedną stopę szosy nawet wówczas, gdy to rozszerzenie rozważane było przez długie lata w porozumieniach, w których nasze Foreign Office uczestniczyło.

Mimo męgo starzeć wieku jednak nie jestem takim żalosnym idiotą, aby uwierzyć, że nowoczesny zwyczaj nazywania torpedowców, min, blokad, oblężeń, walk i bomb „sankejami” zmienia ich istotę tak całkowicie, że głosowanie za sankcjami jest głosowaniem za pokojem. Rzeczy doszły do tego, że głosowanie za sankcjami jest głosowaniem na rzecz skombinowanego ataku Francji i Anglii na Włochy.

Byłoby bardziej rozumne i ludzkie wrzucić całą Radę genewską do krajeru Wozuujusza.”

Karabiny maszynowe rozdać abisyńskim żołnierzom

BERLIN, 22.10. PAT. Specjalny korespondent „Berliner Tageblatt” donosi z Addis Abeby, że od czasu zniesienia embargo na broń do Abisynji napływają wielkie ilości broni i amunicji.

Karabiny maszynowe, które dotychczas posiadali jedynie oficerowie, zostały rozdzielone obecnie pomiędzy szeregowych. Europej-

scy doradcy Negusa, którzy jeszcze przed kilku tygodniami zaprzeczali się na wynik wojny pesymistycznie, obecnie wierzą w sprawę abisyńską. Zniesienie embargo miało również bardzo dodatni wpływ psychologiczny.

2 milj. funtów dla negusa

PARYŻ, 22. 10. (ATE.). Agencja „Radio” w depeszy z Addis Abeby omawia krążącą w kołach politycznych stolicy Abisynji pogłoskę, jakoby Negus otrzymał w Anglii kredyt w wysokości 2-eh milionów funtów szterlingów na zakup amunicji i materiału wojennego.

Transmisja radiowa z posiedzenia Sejmu

We czwartek odbędzie się o godzinie 10.05 transmisja radiowa z posiedzenia Sejmu.

W czasie transmisji nadane będzie przez radio exposé premjera p. Marjana Zyndram-Kościałkowskiego.

Śniegi i chłody w Anglii i we Francji

LONDYN, 22.10. ATE. W całej Anglii oraz w północnej Walji w Szkocji panują dotkliwie chłody. W wielu miejscowościach spadł śnieg. Góry w północnej Walji są pokryte grubą warstwą śniegu.

PARYŻ, 22.10. ATE. W Alpach, w pobliżu Annecy, w Sabaudji, spadł pierwszy śnieg. Stoki gór są pokryte grubą warstwą śniegu. W miejscowości Puy-en-Velay, w departamencie Haute Loire, nastąpił nagły spadek temperatury oraz spadł śnieg.

Wstrząsy podziemne we Francji

PARYŻ, 22.10. ATE. W mieście Angoulême odczuło wczoraj wstrząsy podziemne. Mury w wielu domach zarysowały się. Wstrząsy podziemne trwały dość długo, nie wyrządzając jednakże większych strat.

Masowe konfiskaty szmuglowanego tytoniu

Warszawska straż graniczna przeprowadziła w ostatnich dniach masowe rewizje w poszukiwaniu szmuglowanego tytoniu, który przywożony jest z terenu W. M. Gdańska. Na dworcu Gdańskim zatrzymano Chaskla Aspis (Nowolipie 36), u którego znaleziono tytoń pochodzenia angielskiego. Większe zapasy tytoniu znaleziono w mieszkaniu Marii Dąbkowskiej (Nowiniarska 20).

Jak się okazało pod jej adresem nadechodziły systematycznie przesyłki tytoniu z Gdańska, wysyłane przez skład szmuglerów przy ul. Stattgraben 14. Poza tem znaleziono u Dąbkowskiej przemycane talje kar nieostemplowanych. Straż graniczna skonfiskowała paczkę przemycanego tytoniu wysłaną pod adresem kanoniera 21 pułku artylerji przeciwlotniczej w Warszawie, Ludwika Jarzęckiego.

Karpiński na modlitwie przed odlotem do Australji

Major pilot Stanisław Karpiński znany ze swych lotów do Azji i Afryki w przeddzień swego odlotu do Australji udał się do Pustulic, by pomodlić się u stóp Królowej Wychodźstwa Polskiego, której piękny pomnik znajduje się w parku Seminarjum Zagranicznego. Na intencję lotnika odprawiono Mszę św., a wychowankowie rozpoczęli uroczystą nowennę.

Lotnik zabrał z sobą list J. E. Ks. Kardynała Prymasa do kolonji polskiej w Australji.

BUKARESZT, 21.10. (PAT).

Nowe biuro ekonomiczne przy ministrze skarbu

Ponieważ minister skarbu p. Kwiatkowski jest zarazem wicepremierem i przewodniczącym komitetu ekonomicznego ministrów, skupiają się w jego ręku rozmaite sprawy przekraczające normalny zakres działania ministra skarbu, a zahaczające o przedmiot rady ministrów. W rezultacie min. Kwiatkowski musi dzielić swój czas pracy między ul. Rymarską i Krakowskie Przedmieście, co nie byłoby z korzyścią dla szybkiego biegu prac rządowych.

Dla usunięcia tej trudności projektuje się stworzenie w Ministerstwie Skarbu osobnego aparatu rzeczniczego, któryby skupiał w sobie wszystkie sprawy gospodarcze, jako organ pomocniczy wicepremiera. Na czele no-

Mjr. Karpiński przyleciał do Bukaresztu o godzinie 15.30 według czasu środkowo-europejskiego (14.30 — szwajcarski). Po lądowaniu podczas przetwarzania maszyny do hangaru pękła opona i kieszka, co wymagać będzie zastąpienia przez nową oponę. Po naprawieniu tego drobnego defektu, mjr. Karpiński wystartuje we wtorek przed południem do dalszego lotu do Stambułu, a jeżeli będą sprzyjające warunki, postara się dolecieć dalej do miejscowości Adan, położonej mniej więcej o 800 km. za Stambułem w Turcji na wybrzeżu Azji mniejszej.

Nominacja wiceministra skarbu

P. Prezydent R. P. mianował podsekretarza stanu w stanie spoczynku dr. Tadeusza Grodyńskiego podsekretarzem stanu w Ministerstwie Skarbu.

Wojna w Abisynji zwiększa zamówienia w Polsce

Pośrednie skutki w trwającej wojnie włosko - abisyńskiej dają się odczuć na naszym rynku gospodarczym. Szereg państw europejskich, które dotąd zamawiały wyroby płócienne i włókiennicze we Włoszech w przewidywaniu możliwości zastosowania sank-

cyj gospodarczych, chce skierować zamówienia do Polski.

Większe fabryki płótna otrzymały w tej sprawie zapytania ze strony odbiorców szwedzkich i norweskich, którzy dotąd wyłącznie zaopatrywali się we Włoszech.

Koncern Boussaca pertraktuje o sprzedaż akcji Żyrardowa

W ostatnich dniach bawił w Warszawie wysłannik koncernu Boussaca, dyr. Georges Lenormand. Jest to już czwarta zgoda wizyta przedstawiciela wielkośći akcjonariuszy francuskich sp. akc. Żyrardowa, celem prowadzenia pertraktacji o sprzedaż pakietu akcji.

Dyrektor Lenormand odbył rozmowy z kilkoma instytucjami bankowymi. Nie daly one jednak pozytywnych wyników spowodu wygórowanej ceny, jaką żąda spółka Boussaca, określając wartość posiadanych przez nią akcji na 20 milionów złotych.

Rocznik wielkiej wojny idzie pod broń

Powiatowe Komendy Uzupełnień rozesłały karty powołania szeregowym rocznika 1914, którzy wcieleni zostaną do szeregów w turnusie jesiennym.

Powołani szeregowi stawiać się mają do pułków do 5 listopada.